

studier i offentlige og private danske arkiver. — Det er, som prof. Fabricius oplyser i sit forord til bogen, Fællesforeningens plan tillige at udsende en vejledning i den gotiske skrifts udvikling siden reformationen. Det var at ønske, at en saadan vejledning inden alt for længe maatte se lyset.

C. O. Bøggild Andersen.

Kunsthistoriske Hjælpemidler.

Henny Glarbo: Oversigt over Kilder til dansk Kunsthistorie i Rigsarkivet. Fischers Forlag, 1939. (58 Sider).

Merete Bodelsen og *Aage Marcus*: Dansk kunsthistorisk Bibliografi. C. A. Reitzels Forlag, 1935. (503 Sider).

Blandt det meget, som en Lokalforsker maa have Rede paa, er ogsaa dansk Kunsthistorie. Kunstarkæologien er en nødvendig Forudsætning for at kunne give selv en kortfattet Beskrivelse af en middelalderlig Bygning; for Renaissanceperioden og senere Tider kommer hertil ogsaa Arkivstof, og stundom er det nyttigt at kende Biografier af Kunstnere, som ved Fødsel eller Arbejder har Tilknytning til den Egn, man vil studere.

Henny Glarbos lille Bog er beregnet til Indføring i det kunsthistoriske Arkivstof, der beror i Rigsarkivet. Om de ældre Tider (før 1660) oplyser den vel næppe noget, som ikke paa Forhaand kunde være en Lokalhistoriker velkendt. For Enevældens Tid giver den en kort, men instruktiv Oversigt over de mangedartede Arkivfunds, hvori man kan finde kunsthistoriske Oplysninger, bl. a. om de forskellige kongelige Kasser og om Fonden ad usus publicos. Tilslut gør den Rede for Kunstakademiets Arkiv, som Rigsarkivet har overtaget 1938 og nyordnet. I et Tillæg behandles Kunstneres Udenlandsrejser.

Stundom kunde man ønske, at Rammerne var mindre rigorøst overholdt; det virker noget underligt, at det ikke med et Ord antydes, at det kgl. Kunstkammers Arkiv ogsaa maa søges i flere Musæer. Og exactere Henvisninger til trykt Litteratur vilde sikkert have øget Bogens Nytte.

Netop med dette in mente skal her erindres om en noget ældre Bog, den flittigt og dygtigt samlede »Dansk kunsthistorisk Bibliografi«, der er et udmærket Hjælpemiddel paa dette Omraade. Den medtager ikke blot Litteratur om enkelte Arkitekter, Billedhuggere, Malere og Grafikere (indenfor hver Gruppe i alfabetisk Orden), men foruden historisk ordnede Afsnit om Kunst i Almindelighed og de enkelte Kunstarter, indeholder den desuden mange Sider, der er ordnede efter topografiske Stikord; især gælder det

Arkitekturen, men under Kunst i Almindelighed finder man »Altertavler og Epitafier« og under Billedhuggerkunst »Gravmonumenter« grupperet paa lignende Maade. Den medtager ogsaa Litteratur vedr. Skaane, Halland og Blekingens Kunst indtil 1658 og Sydslesvigs indtil 1864, og selvom Bogen ifølge sit Program ikke omfatter Kunsthistorie, Kunsthaandværk og Folkekunst, nævner den for de ældre Tiders Vedkommende meget herom. Man finder sig hurtigt til Rette i Værket, naar man blot læser Forord og Indholdsfortegnelse og erindrer, at det opererer med Titler og ikke med Indholdet af Oversigtsværker.

Weilbachs Kunstnerlexikon (2. Udg. 1896—97) tiltrænger i høj Grad at revideres, og skønt det nye Dansk biografisk Leksikon, hvis Udgivelse skrider forbausende hurtigt og præcist fremad, behandler alle betydeligere Kunstnere, kan det dog ikke afhjælpe Savnet af et fuldstændigt dansk Kunstnerlexikon. Her yder Bibliografien i mange Tilfælde en værdifuld Hjælp.

C. A. J.

Fra Pottemagerværksted til keramisk Kunstindustri.

Jens Thirslund: Kähler-Keramik gennem 100 Aar. Nyt Nordisk Forlag, 1939.

Den smukke, ganske rigt illustrerede Bog maa vel betegnes som et Reklametryk, men den er ialfald Reklame af den fineste Art. Det landskendte Firma A/S Herman A. Kähler i Næstved, som vandt sin første internationale Sejr paa Pariserudstillingen 1889 og siden sammen med Porcellænsfabrikerne har gjort dansk Keramik verdensberømt, lader en af sine egne Mænd, Keramikeren Jens Thirslund, skrive sin Historie. Han gør det med kunstnerisk Livfuldhed og velgørende uimponeret overfor store Navne og fine Verdensudstillingsdiplomer.

Virksomheden har dybe Rødder i det gode gamle Provinshaandværk. Allerede for Aarhundreder siden udmærkede Næstved sig ved dygtige Pottemagere, hvis Blomstringstid tilhører Lerkakel-Ovnenes Periode omkring Aar 1600. Det kählerske Værksted, hvis direkte Forhistorie kan følges ialfald til 1699, blev 1834 overtaget af den holstenske Pottemagersvend Joachim Chr. Herm. Kähler, der bl. a. forstod at lave smukke Hernhutter-Ovne af den Art, som ogsaa produceredes i Christiansfeldt. Men medens de nordslesvigske Værksteder sygnede hen, formaaede Slægten Kähler med udholdende Sejghed at hævde sig. Skønt Jærnstøberierne sammen med Fajance- og Porcellænsfabriker berøvede Pottemagerierne deres gamle Kundekredse, evnede Kählerne at lægge